

CARLA
DE JONG
DE INGREEP

LITERAIRE THRILLER

In een ziekenhuis wordt onder aan een trap een lijk gevonden.
Was het een ongeluk of was het moord?

Over het boek

In een ziekenhuis wordt onder aan een trap een lijk gevonden. Was het een ongeluk of was het moord?

Wanneer psychologe Mensje Kramer een baan krijgt aangeboden in het managementteam van het ziekenhuis waar ze net zelf een ingrijpende operatie heeft ondergaan, neemt ze die na enige twijfel aan. Uit haar rechterborst is een grote tumor weggehaald, met een groot litteken en gevoelens van onzekerheid tot gevolg.

Bovendien levert de baan al gauw veel meer spanning op dan ze had voorzien. Rita Jansen, een onlangs aangestelde manager, spaart niets en niemand in haar poging het ziekenhuis te verjongen door de oude garde eruit te werken. Maar de gevolgen van haar kruistocht zullen vele malen erger zijn dan ze ooit had kunnen vermoeden, niet alleen voor de artsen, maar ook voor haarzelf en Mensje. Eerst valt er één slachtoffer, dan nog één

Over de auteur

Carla de Jong studeerde Nederlands en sociale wetenschappen. Na haar debuutroman *In retraite* volgde de medische thriller *Serpent*, die zich afspeelt binnen een psychiatrische kliniek. Deze thriller werd in de pers geprezen en stond op de shortlist voor de Gouden Strop. Na de thriller *Outcast* en de roman *Gebroken wit*, keert De Jong met *De ingreep* terug naar het genre van de medische thriller.

Van dezelfde auteur

In retraite
Serpent
Outcast
Gebroken wit

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Carla de Jong

De ingreep

A.W. Bruna Fictie

© 2013 Carla de Jong
© 2014 A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

Omslagbeeld
Irene Lamprakou / Trevillion Images
Omslagontwerp
Wil Immink Design

ISBN 978 94 005 0284 0
NUR 305

www.carladejong.nl
[Facebook.com/ap.CarlaDeJong](https://www.facebook.com/ap.CarlaDeJong)
[Twitter.com/C_deJong](https://twitter.com/C_deJong)

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Voor mijn vader

Zomer 2013

Het lijk ligt onder aan de trap. Een stille figuur staat ernaast.

De hals van de dode vertoont een vreemde knik en de roze mond staat nog open van de laatste kreet. Het haar is gegarneerd met blaadjes sla, basilicumvinaigrette loopt in dunne straaltjes langs de oren. Het vormt haast een potsierlijk stillevens, maar het linkeroog dat uit zijn kas is geperst drukt een wreed stempel op het tafereel.

Doodvallen in je eigen etensbord, een treurig en besmeurd einde. Maar als het gebeurt, dan toch liefst in een ziekenhuis.

De eerste voetstappen klinken in de verte en ze komen snel dichterbij. Jachtige passen, van artsen op klompen en verpleegsters op makkelijke sandalen. Zij zullen weten wat te doen.

Haastig knielt de stille figuur naast het lichaam en legt de vingers om de rechterpols van de dode. Een poging om te veinzen dat de helpende hand wordt geboden? Een kind kan zien dat hulp hier niet meer nodig is.

Dan drommen de witte jassen de hal al binnen en wordt er gehandeld. Een kluitje artsen stelt de dood vast. De Spoedeisende Hulp wordt gebeld en arriveert binnen een minuut. Twee potige broeders hijsen het lijk op een brancard en brengen het naar het mortuarium van het ziekenhuis, waar het met slasaus en al in de koeling zal worden geschoven. De opgetrommelde schoonmaakploeg krijgt opdracht om met veel water en lysolzeep de bloedvlekken te lijf te gaan. Een halfuur later zal er niets meer te zien zijn van de noodlottige val.

Een arts-assistent klopt meelevend op de schouder van de

eerst aanwezige. 'Heb je het zien gebeuren? Wat een stompzin-
nig ongeluk. Dat verzin je toch niet?'

'Nee,' zegt de persoon naast hem. 'Dat verzin je niet.'

Een jaar eerder

Mensje

Ray was de eerste die de vijand spotte.

De vrijpartij was bedoeld als afscheidsritueel. Hij voelde als de lange leren jas waar ze maar geen afscheid van kon nemen al had het sleetse kreng haar nooit goed gezeten en nam het onevenredig veel ruimte in aan haar kapstok.

Het vooruitzicht om weer alleen te zijn benauwde haar de laatste tijd minder dan hun kibbelende bestaan samen. Die beleving was zonder twijfel wederzijds maar leidde niet direct tot een breuk omdat Ray uit gemakzucht nooit een knoop doorhakte en Mensje lang aarzelde om nog een mislukking aan haar rij verkeringen toe te voegen. Dan zou ze onder ogen moeten zien dat de eeuwige liefde niet voor haar was weggelegd.

Uiteindelijk had ze zich bij die conclusie neergelegd, omdat het alternatief – stapelgek worden van irritatie – nog erger was. ‘We gaan uit elkaar, Ray.’ Zo moeilijk was het nou ook weer niet.

Opgelucht en een beetje verslagen hadden ze elkaar aangekeken.

Op naar een potje weemoedige seks, dacht ze toen hij haar blouse open knoopte en de bandjes van haar beha opzijschoof.

Van het een kwam deze keer niet het ander, want bij stap één uit de handleiding die ze de afgelopen drie jaar hadden geschreven, stagneerde het protocol. ‘Ik voel iets raars,’ zei hij met zijn hand nog om haar rechterborst. ‘Hier.’ Hij pakte haar hand en trok die naar de bewuste plek.

Natuurlijk is het foute boel. Dat weet ze dezelfde seconde al en dankzij de mammapoli – een term waar ze om had moeten

lachen als ze niet doodsbang zou zijn geweest – krijgt ze een paar dagen later de diagnose in haar gezicht geslingerd.

‘Het kan niet, ik ben zevenendertig,’ wil ze zeggen, maar haar stem weigert. Ze schraapt haar keel en slikt een paar keer moeizaam. De man tegenover haar begint onrustig heen en weer te schuiven op zijn stoel. ‘Wilt u misschien wat water?’

Ze schudt haar hoofd. ‘Nee, het gaat wel weer.’ En dat denkt ze ook even. ‘Mijn moeder was vijfendertig.’ Ze probeert te glimlachen, maar haar mondhoeken bewegen stroef zodat het op zijn best een grimas zal lijken. ‘Stom, ik dacht dat ik de dans zou ontspringen toen ik dat jaar achter me had liggen, maar dat is natuurlijk niet zo.’

Hij kijkt ernstig en wrijft over zijn pokdalige kaken. ‘U gaat haar overleven. Er is tegenwoordig veel meer mogelijk.’ Enigszins geruststellende woorden die hij met zijn volgende zin meteen weer ontkracht. ‘Gezien uw familiegeschiedenis moet ik helaas wel amputatie adviseren.’ Hij kijkt naar buiten. ‘Van beide borsten.’

Het is alsof de woorden een band om haar schedel aantrekken die elke doorbloeding naar beneden onmogelijk maakt. Even is ze alleen maar hoofd. Dan wordt ze misselijk en is ze vooral maag. Ze sluit haar ogen.

‘Gaat het?’ Aan zijn stem hoort ze dat ze vooral bevestigend moet antwoorden.

‘Het gaat, echt waar. En mijn vriend zit in de wachtkamer.’

Zodra ze de dokterskamer uit komt staat Ray op. Zijn ogen stellen de vraag.

Ze schudt haar hoofd.

‘Niet?’ vraagt hij gespannen.

Weer kan ze geen woord uitbrengen en ze knikt.

Hij kust haar. ‘Goddank.’ In dat ene woordje ligt de last besloten die hij gevoeld moet hebben vanaf het moment dat hij de bobbel ontdekte. Ze had hem de waarheid willen vertellen, maar grijpt instinctief de kans die het spontaan ontstane mis-

verstand haar biedt. 'Je bent vrij, Ray.' Ze klopt hem op zijn schouder.

Hij kijkt haar verwijtend aan.

'Sorry,' zegt ze snel. 'Ik zeg maar wat, ik ben gewoon opgelucht.'

Hoe ze het klaarspeelt nog koffie met hem te drinken is haar een raadsel. 'Ik kom later deze week mijn spullen halen.' Ze pakt haar handtas en knijpt in de hengsels. 'En dan moeten we elkaar maar een tijdje niet zien. Echt niet zien.'

Hij grinnikt. Zwijgend denken ze allebei aan de reeks time-outs die ze zichzelf de afgelopen periode hadden opgelegd om te kijken of de ergernissen tussen hen met wat meer afstand vanzelf zouden oplossen. Een week, hooguit twee hielden ze dat vol en dan kreeg een van hen slappe knieën. Maar deze keer is het anders en na het vonnis kan ze zich al helemaal geen zwakke momenten meer veroorloven. Ze gruwet van de gedachte dat Ray voor haar zal zorgen en bij haar blijft omdat hij nu eenmaal te netjes is om een verminkte vrouw in de steek te laten.

Bij de uitgang stappen ze samen in één grote taartpunt van de draaideur. Hun fietsen staan vastgeklonken tegen het hek van het park waar het ziekenhuis aan grenst. 'Ontkoppelen en wegwezen. Niet meer omkijken,' probeert ze luchtig te zeggen. Ray woont aan de westkant van de stad en zij aan de oostkant.

Als ze even later ieder een andere kant op fietsen spreekt ze haar laatste reserves aan om rechtop te blijven zitten. Mocht hij toch omkijken, dan zal hij een fiere rug zien. Ze slaat het park in en slingert vijf minuten wezenloos door allerlei kleine laantjes, op weg naar de uitgang aan de andere zijde. De weinige wandelaars die haar passeren hebben een hond bij zich en haasten zich, net als een enkele fietser, voort met hun blik op oneindig. Dan klapt haar lijf dubbel van haar ingehouden snikken. Het miezert inmiddels. Nog in halve vaart gooit ze haar fiets in de bosjes naast een bankje. Zodra ze de houten zitting raakt, dringt het vocht door haar broek heen in de huid van

haar billen, alsof ze in haar broek heeft geplast, maar dan koud. En ze heeft altijd al een steenkoude kont. Ze begint zachtjes te jammeren, met haar handen tegen haar borsten geklemd. Die kutborsten.

Toch word je uiteindelijk nat van zo'n rotregentje. Ze zit er een tijdje tot ze voelt dat de regen door haar jas heen begint te dringen. Dan besluit ze dat ze ook ongebreideld kan janken tussen de dikke muren van haar appartement. Daar is het in elk geval droog. Stram staat ze op. Ze heeft haar fiets in een innige omstrengeling met een akelige struik gedreven en als ze hem eindelijk heeft losgewrikt blijft er een tak aan het stuur hangen. Ze rukt er driftig aan en een vlijmscherpe doorn dringt diep in het vlees onder het nagelbed van haar duim. 'Godverdomme,' gilt ze en ze steekt haar duim in haar mond. Dat helpt nauwelijks. Eén blik op de getroffen plek zegt haar genoeg: zonder pincet kan ze de doorn onmogelijk verwijderen. 'Murphy's law,' zou Ray zeggen. Maar Ray weet van niks. Hij zal de trappers stevig raken, in een poging zo droog mogelijk thuis te komen. Ray fietst naar een beter leven.

'En ik ook,' zegt ze hardop tegen de paniek die als een adder zijn valse kopje opsteekt zodra ze aan de woorden van de arts denkt.

De stad glijdt langs haar heen en haar benen doen hun werk automatisch. Straaltjes regenwater druppelen in haar hals en haar duim klopt. Ongemakken waar ze normaal gesproken een hekel aan heeft maar die haar nu haast opluchten. Ineens beseft ze waarom psychiatrische patiënten soms letterlijk in hun eigen vlees snijden. Fysieke pijn is heerlijk concreet. Ze trapt nog harder op de pedalen, tot ook haar dijen branden. Thuis stormt ze de drie trappen op en is daarna een paar minuten niet in staat tot denken. Haar hartslag tikt driftig tegen haar bezwete hals en haar kuiten gloeien. Ze is levend en bij lange na niet verslagen.

'Kanker is het beste wat me ooit is overkomen,' heeft een oudere zus van haar moeder eens geroepen. Haar moeder was

toen al geruime tijd dood en begraven en Mensje had zich diep gegriefd kunnen voelen door deze lyrische uitspraak, maar dat deed ze niet. Als psycholoog weet ze als geen ander dat ieder mens afweermechanismen heeft om de idiotie van het leven en de dood het hoofd te bieden. Maar zij haat de ziekte al jaren uit de grond van haar hart en is niet van plan vrede te sluiten met de vijand omdat die nu toevallig ook in haar bed gekropen is.

Het zweet en de regen hebben haar kleding tegen haar lijf geplakt en ze kijkt naar haar eigen contouren. Ze is topzwaar en kan best wat missen vanboven. Misschien zal plat haar zelfs goed staan. Over afweermechanismen gesproken, denkt ze spottend.

Vijf minuten later zit ze te janken als een dier en de neiging om haar borsten bont en blauw te stompen overspoelt haar. Ik moet iemand bellen, besluit ze.

‘Wat is er gebeurd?’ vraagt haar onderbuurvrouw Ellis gealarmeerd.

‘Ni-hiks,’ snikt Mensje. ‘Kun je hier komen?’

Wim

Moeder is vanochtend op haar slechtst. Bij het aantrekken van haar steunkousen verkoopt ze hem halverwege de eerste kous een pets om zijn oren. ‘Kluns,’ zegt ze boos en ze raakt hem venijnig met haar vingertoppen. De pijn stoort hem minder dan het gekriebel van zijn dunne, grijzende haar, dat door de beweging van haar hand achter zijn oren wegvalt en lichtjes tegen zijn slapen en wangen streelt. Hij onderdrukt de neiging haar terug te slaan. Die grens heeft hij gelukkig al lange tijd niet meer overschreden. Even staakt hij het gesjor rond haar gezwollen paarse kuit en draait zijn bovenlichaam van haar af. ‘Hooikoorts,’ mompelt hij en hij krabt en wrijft net zolang over zijn neus tot die inderdaad een warm, jeukend orgaan is en gelijkenis zal vertonen met zijn moeders benen. Ze gromt binnensmonds, maar laat hem daarna zijn gang gaan. Hooikoorts fungeert als stilzwijgende code tussen Wim Grondman en zijn moeder: inbinden. Nooit refereert ze aan een eventuele inconsistentie met het seizoen.

Als hij de laatste centimeters van de eerste kous weet op te trekken tot rond haar knie breekt het zweet hem uit en na de tweede kous kost het hem moeite om geluidloos na te hijgen. Moeder heeft een hekel aan lichaamsgeluiden. ‘Mijn insuline,’ snauwt ze. ‘Ik heb honger.’

In de koelkast liggen de insulinepennen keurig op rij klaar, voor elke maaltijd een. De rode in de ochtend, de blauwe dient de wijkverpleegkundige toe voor de lunch, en de paarse voor de avond komt meestal weer voor zijn rekening. Als hij terugkomt in de woonkamer heeft moeder haar hemd al omhoogge-

trokken. Haar dikke, slappe buik is van het soort wit dat tegen blauw aan zit en is bezaaid met rode puntjes van haar driemaal daagse dosis. Samen speuren ze naar de minst aangedane plek. Zijn moeder priemt met haar wijsvinger links van haar navel.

‘Daar hebben we gisteren nog geprikt.’ Hij zet de pen tien centimeter verderop, boven de plek waar haar heupbeen verscholen gaat onder een dikke laag vet en vocht. Er valt een lok haar voor zijn ogen die hij in een gewoontegebaar weg schudt.

‘Nee, niet daar, sufferd die je er bent.’

Hij onderdrukt de neiging de pen diep in haar vel te steken en door te drukken tot niet alleen de naald maar ook de houder in de huid zal dringen. In plaats daarvan trekt hij de pen weg van haar buik en reikt hem haar aan. ‘Kies dan zelf een plek,’ zegt hij monotoon.

Zijn moeder deinst terug in haar stoel en schudt haar hoofd. Hoe makkelijk de farmaceutische industrie het de diabeet ook heeft gemaakt, ze is niet in staat zichzelf te prikken. Hij plant de pen op de plek van zijn keuze en drukt drie keer kort achter elkaar, alsof hij een onwillig vulpotlood bedient.

‘Au, au,’ jammert zijn moeder. ‘Niet zo snel.’

‘Hoe sneller hoe beter,’ zegt hij zacht. ‘Dat weet je toch, ma.’ Hij trekt haar nachtpon naar beneden. ‘Jam en kaas?’

‘Wat anders,’ moppert ze. ‘Gebruik je verstand toch eens. Ik weet dat je het hebt. Je verdomt het alleen mee naar huis te nemen.’ Mocht hij verzuimen de belegvraag te stellen, dan zal ze beslist pindakaas verlangen zodra hij de boterhammen met jam en kaas voor haar neus zet. Hij ademt twee keer diep in en uit.

In de keuken hangt de geur van de slappe koffie die hij al heeft gezet voor hij haar uit bed hielp. Hij vult de thermoskan met het glazige vocht en zet die met kop en schotel, suiker en melk op het dienblad. Het bordje met boterhammen past er nog precies naast. Haast gedachteloos heeft hij ze ontkorst, belegd en in dobbelsteentjes gesneden. Haastig giet hij een glas melk naar binnen en duwt de plakjes jongbelegen kaas op zes sneden knipbruinbrood. Twee daarvan zal hij op weg naar het

ziekenhuis als ontbijt eten. Eerst moeder afwerken en zorgen dat hij het huis uit komt.

Zo start Wim Grondman zijn dag, elke dag, al jarenlang. Moeders gebruiksaanwijzing hebben ze zo'n beetje samen ontwikkeld, goeddeels na het overlijden van vader. Dat was niet erg ingewikkeld: in grote lijnen nam hij het voorbeeld van zijn vader over en zijn moeders wrok jegens het leven projecteerde zich nu op haar zoon. Maar moeder is zoals ze is en het helpt dat hij haar vergeet zodra hij de deur achter zich dichttrekt. Ze hebben een afspraak: tijdens zijn werk mag ze alleen bellen als ze doodgaat. En net zoals ze zijn hooikoorts respecteert, weet ze dat dit een regel is die ze beter niet kan overtreden.

Vanuit zijn groene Opel Astra zwaait hij nog even naar moeder, die dit gebaar ziet maar niet beantwoordt. Haar mondhoeven staan naar beneden. De oude wagen is haar een doorn in het oog en ze laat geen gelegenheid voorbijgaan om hem dat duidelijk te maken, maar ook hierin houdt Wim zijn poot stijf. Al verdient hij een aanzienlijk salaris, zijn auto's rijdt hij helemaal af. En bij Opel duurt dat gelukkig lang.

Wim neemt de binnenwegen en geniet van de schakeringen groen zonder het verkeer om zich heen uit het oog te verliezen. Hij houdt van de kleur groen. Die maakt hem rustig. Op de operatiekamers is bijna alles groen.

Stipt om halfnegen zet hij zijn wagen in de parkeergarage bij het bordje waarop de cijfers en letters van zijn kenteken zwart tegen het witte metaal opklimmen. Hoe lang dat nog zal duren weet hij niet: de jonge garde mort over klassenjustitie, maar het is heerlijk dat hij zich nooit hoeft te haasten voor een parkeerplekje. Anders zou hij in de problemen komen met moeder. En dus zwijgt hij wanneer het onderwerp ter sprake komt, of mompelt hij tegen zijn arts-assistenten: 'Ik ga er niet over.'

Soms vreest Wim het moment dat hij onder druk gezet zal worden om dit privilege los te laten. Liever denkt hij daar niet te lang over na. Onheil, en met name klein onheil, maakt hem ner-

veus. Als hij een aneurysma aantreft bij het verwijderen van een uitgebreide tumor, weet hij precies wat hij moet doen. Maar als de bakker door zijn knipbruin heen is en probeert Wim lichtvolkoren aan te smeren, voelt hij de paniek opbollen in zijn maag. Ooit heeft een psychiater, waar zijn moeder hem naartoe stuurde toen hij veertien was, uitgelegd waarom kleine dingen hem uit zijn evenwicht brengen en grote gebeurtenissen hem veel minder raken, maar hoe het precies zat is hij vergeten. Liever denkt hij helemaal niet terug aan de tijd dat hij drie keer per week naar de zenuwdokter, zoals hij die toen nog noemde, moest.

Hij neemt de glazen lift en zorgt er zoals altijd voor dat hij in de uiterste hoek staat. Daar kan hij de bedrijvigheid in de centrale hal observeren zonder zelf vol in het zicht te staan. Op de begane grond stapt een jonge vrouw in. Ze drukt op 13 en hij voelt haar blik. 'U bent dokter Grondman, toch?' Heel kort kijkt hij haar in de ogen, die te lichtblauw zijn voor zijn zenuwstelsel en hem een onaangenaam gefladder in zijn maag bezorgen. 'Dat klopt.'

Uit zijn ooghoeken ziet hij dat ze een lange, dunne arm naar hem uitsteekt en vrijwel direct daarna voelt hij haar rechterhand stevig om zijn vingers heen klauwen. 'Rita Jansen,' zegt ze en ze lacht er stralend bij. Een fractie van een seconde ziet hij alleen een rij blikkerende tanden en haastig wringt hij zijn hand uit de hare. Hij moet iets terugzeggen, maar er komt niets in hem op.

'We gaan elkaar nog vaak zien. Ik mag de artsen drillen in communicatie.' Ze lacht alweer stralend.

Drillen, communicatie? Vrijwel direct glijdt er een straaltje zweet langs zijn slaap. Hij veegt het weg. 'Gaat u ons opvoeden of zo?' vraagt hij moeizaam.

'Is dat nodig dan?' Ze klinkt spottend, meent hij en hij ziet dat ze haar magere heupbeen een beetje schuin naar voren duwt. Hij onderdrukt zijn impuls haar weg te duwen en drukt zijn rug dichter tegen de wand aan. 'Vast wel,' zegt hij en hij hoopt vurig dat de lift zonder interrupties naar de elfde verdieping zal schieten.